

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Р1 441/2024
27.11.2024. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиоца Предузећа за финансијске услуге и консалтинг „EOS MATRIX“ д.о.о. Београд, чији је пуномоћник Горан Гојачанин, адвокат из ..., против туженог АА из ..., општина ..., чији је пуномоћник Сузана Милановић, адвокат из ..., ради дуга, одлучујући о сукобу месне надлежности између Основног суда у Аранђеловцу и Трећег основног суда у Београду, у седници одржаној 27.11.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

За суђење у овој правној ствари **МЕСНО ЈЕ НАДЛЕЖАН** Основни суд у Аранђеловцу.

Образложење

Основном суду у Аранђеловцу 28.09.2023. године тужилац је, као извршни поверилац, поднео предлог за извршење на основу веродостојне исправе, ради наплате новчаног потраживања, које ће се спровести преко Јавног извршитеља Видоја Стојковића из ..., на целокупној имовини извршног дужника.

Решењем Основног суда у Аранђеловцу ИИв 435/23 од 28.08.2023. године одређено је предложено извршење. По приговору туженог као извршног дужника изјављеном против решења о извршењу, Основни суд у Аранђеловцу је решењем ИпвИв 1/24 од 09.01.2024. године одредио застој извршног поступка до правноснажног окончања парничног поступка, као и да ће се поступак наставити као поводом приговора против платног налога. На рочишту одржаном 14.05.2024. године, тужилац је истакао приговор месне ненадлежности Основног суда у Аранђеловцу с позивом на споразум о месној надлежности садржан у члану 7. Уговора о дугорочном кредиту, из ког је настало спорно потраживање. Одлучујући о истакнутом приговору тужиоца, Основни суд у Аранђеловцу се решењем П 197/24 од 14.05.2024. године огласио месно ненадлежним и по правноснажности решења списе доставио Трећем основном суду у Београду као стварно и месно надлежном суду, јер из споразума о месној надлежности суда произлази да је воља уговорних страна била да за случај спора поступа суд у Београду, што би у конкретном случају био Трећи основни суд у Београду према седишту тужиоца.

Трећи основни суд у Београду није прихватио месну надлежаност, па је уз пропратни акт П 3714/2024 од 24.10.2024. године предмет доставио Врховном суду ради решавања сукоба месне надлежности.

Решавајући настали сукоб месне надлежности, на основу члана 22. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/2011...10/2023, у даљем тексту: ЗПП) у вези члана 32. став 2. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, бр. 10/2023), Врховни суд је оценио да је за поступање у овој правној ствари месно надлежан Основни суд у Аранђеловцу.

Одредбом члана 7. Закона о извршењу и обезбеђењу прописано је за одлучивање о предлогу за извршење или обезбеђење опште месно надлежан суд на чијем подручју извршни дужник има пребивалиште или боравиште, односно седиште.

Чланом 62. став 4. истог закона је прописано да ако су странке закључиле споразум о месној надлежности, извршни поверилац може тражити у предлогу за извршење да се, ако поступак буде настављен као по приговору против платног налога, настави пред судом који је надлежан по споразуму о месној надлежности. Извршни поверилац дужан је да уз предлог приложи споразум о месној надлежности.

Одредбом члана 65. став 1. ЗПП прописано је да ако законом није прописана искључива месна надлежност неког суда, странке могу да се споразумеју да им у првом степену суди суд који није месно надлежан, под условом да је тај суд стварно надлежан. Према ставу 3. истог члана споразум из ст. 1. овог члана производи правно дејство само ако је састављен у писаном облику и ако се односи на одређени спор или више спорова који сви проистичу из одређеног правног односа. Одредбом става 4. истог члана је прописано да исправу о споразуму (о уговореној месној надлежности) тужилац мора да приложи уз тужбу, а тужени уз приговор ненадлежности.

Из наведеног произлази да када за одређене врсте спорова одредбама Закона о парничном поступку није предвиђена искључива месна надлежност, као у конкретном случају, а странке су уговориле месну надлежност неког суда, тужилац врши избор између суда који је месно надлежан према одредбама Закона о парничном поступку и суда чија је надлежност уговорена. У ситуацији када тужена страна истакне приговор месне ненадлежности, позивајући се на уговорену месну надлежност, тада се имају применити одредбе споразума парничних странака о уговореној надлежности.

У конкретном случају тужилац, као извршни поверилац, није имао опцију избора месно надлежног суда за подношење предлога за извршење, јер је чланом 7. Закона о извршењу и обезбеђењу прописано да је за одређивање извршења надлежан суд на чијем подручју извршни дужник има пребивалиште, што је у конкретном случају Основни суд у Аранђеловцу. Имајући у виду наведено, тај суд је одредио предложено извршење, а по приговору извршног дужника Основни суд у Аранђеловцу као надлежан суд је заправо решење о извршењу ставио ван снаге у делу којим је одређено извршење, укинуо све спроведене радње у поступку, одредио застој извршног поступка до правноснажног окончања парничног поступка и одлучио да се поступак наставља у парници као поводом приговора против платног налога. У таквој парници, ранији извршни поверилац има положај тужиоца, а извршни дужник има положај туженог и парнични суд цени своју стварну и месну надлежност применом одредаба Закона о парничном поступку.

Када поступак започиње као извршни, за остваривање дејства уговора о месној надлежности у парничном поступку потребно је да се извршни поверилац позове на уговорену надлежност у предлогу за извршење, што тужилац, као извршни поверилац, у конкретном случају није учинио. Из тога следи да се Основни суд у Аранђеловцу у парничном поступку могао применом одредбе члана 19. ЗПП огласити месно ненадлежним за поступање само по приговору туженог с позивом на уговорену месну надлежност, који приговор у конкретном случају тужени није истакао.

Из наведених разлога нема услова за заснивање месне надлежности Трећег основног суда у Београду коме је предмет достављен на поступање, већ се надлежност суда одређује на основу општих правила о месној надлежности, сходно чему је за поступање у овом предмету према члану 39. став 1. ЗПП месно надлежан Основни суд у Аранђеловцу, као суд опште месне надлежности према пребивалишту туженог.

Стога је, применом члана 22. став 1. ЗПП, одлучено као у изреци овог решења.

**Председник већа – судија
Бранка Дражић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**